

Analyse op basis van feministische categorieën, toelichting

ActionAid heeft sinds begin 2020 de verkiezingsprogramma's van dertien politieke partijen uitgeplozen en punten gegeven voor plannen waarin mens en natuur centraal staan en die ruimte maken voor een gezond klimaat, gelijke kansen en eerlijke machtsstructuren.

De programma's werden op de volgende onderwerpen beoordeeld:

1. vrouwenrechten,
2. belastingontwijking
3. klimaatbeleid
4. voedsel
5. grondstoffen

Opmerkelijk is, volgens ActionAid, dat **geen van de partijprogramma's vertelt hoe zij bijdragen aan een feministische transitie en economie.**

Daarom hebben zij een eigen lijst met 16 vragen, verdeeld over vijf thema's samengesteld. Aan de hand daarvan zijn partijprogramma's geanalyseerd op basis van drie waarderingen: goed, matig of slecht.

Verdere uitwerking van de thema's:

VROUWENRECHTEN

• Intersectionaliteit:

Wordt er in de plannen rondom gendergelijkheid en vrouwenrechten ook goed gekeken naar intersectionele vormen van voorrecht en onderdrukking?

• Vrouwenrechten internationaal:

Is er oog voor de invloed die Nederland wereldwijd heeft op vrouwenrechten via onze internationale handel, belasting en investeringen; internationale verdragen en deelname aan de VN; en Internationale Financiële Instanties als het IMF en de Wereldbank?

• Vrouwenrechten dwarsdoorsnijdend:

Zijn vrouwenrechten een alleenstaand onderwerp en gelimiteerd tot de meest voor de hand liggende problemen, of is er ook aandacht voor de structurele manieren waarop genderongelijkheid in veel andere economie- en klimaatonderwerpen terugkomt?

BELASTINGONTWIJING

• Aanpak belastingontwijking:

Is er erkenning voor de grote rol die Nederland speelt in het faciliteren van belastingontwijking en zijn er concrete plannen om dit aan te pakken?

• Aandacht voor ontwikkelingslanden in belastingplannen:

Nederland sluit ook bilaterale belastingverdragen met ontwikkelingslanden. Is hier aandacht voor in het programma en een plan om te zorgen dat deze eerlijk zijn?

• Invoering digitale belastingen:

De digitale economie groeit hard en maakt veel winst, maar deze sector betaalt amper belasting in de landen waar ze actief zijn. Dit heeft grote gevolgen, vooral voor ontwikkelingslanden. Is er oog voor het dichten van dit enorme belastinggat?

KLIMAAT

- **Klimaatplannen gericht op maximaal 1,5 graad opwarming:**

Zijn de klimaatplannen ambitieus en verrijkend genoeg dat ze als doel stellen om niet meer dan 1,5 graad opwarming te hebben in vergelijking met gemiddeld pre-industriële temperaturen? Dit in lijn met het Parijs-akkoord.

- **Erkenning van extra verantwoordelijkheid klimaatcrisis globale noorden:**

Is er erkenning dat de eerste golf geïndustrialiseerde landen, vooral in het globale noorden, meer verantwoordelijkheid moeten dragen voor de klimaatcrisis?

- **Klimaatfinanciering:**

Wordt er geld vrijgemaakt om ontwikkelingslanden te ondersteunen met hun klimaatplannen, dat los van het ontwikkelingsbudget staat?

- **Verlies en schade:**

Worden vergoedingen aan ontwikkelingslanden voorgesteld rondom de reeds veroorzaakte schade door klimaatverandering?

VOEDSEL

- **Landrechten:**

Is er aandacht voor het feit dat veel grote bedrijven misbruik maken van de situatie (lees: land onteigenen) omdat vrouwen vaak veel van het land bewerken en legaal maar 20 procent van het land wereldwijd bezitten?

- **Promotie voedselzekerheid voor vrouwen en gemeenschappen:**

Is er aandacht voor het feit dat vrouwen in ontwikkelingslanden 80 procent van het voedsel produceren en wordt hun toegang tot en controle over land, zaden en andere middelen gewaarborgd?

- **Promotie kleinschalige duurzame landbouw, transitie industriële landbouw:**

Is er aandacht voor de manier waarop grootschalige industriële landbouw bijdraagt aan de klimaatcrisis en zijn er plannen om alternatieven aan te moedigen?

GRONDSTOFFEN

- **Wetgeving rondom internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO):**

Wordt er aandacht besteed aan het ontbreken van bindende regels om grote bedrijven medeverantwoordelijk te houden wanneer zij mensenrechten schenden of het milieu vervuilen?

- **Stop investering in fossiele brandstof:**

Is er aandacht voor de rol die fossiele brandstoffen spelen in de klimaatcrisis en zijn er specifieke, ambitieuze plannen om de investeringen in fossiele brandstoffen te beëindigen?

- **Circulaire grondstoffen gebruiken:**

Zijn er plannen over hoe de al verworven grondstoffen opnieuw gebruikt kunnen worden om zo uitputting te voorkomen?